

Tisková zpráva
Lucemburk, 1. června 2022

Podpora EU konkurenceschopnost malých a středních podniků příliš nezlepšila

Malé a střední podniky jsou páteří hospodářství EU. Opatření EU zaměřená na posílení jejich konkurenceschopnosti pro ně však ve skutečnosti nebyla přínosná. To je závěr dnes zveřejněné zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Finanční prostředky EU stimulovaly ochotu malých a středních podniků investovat, ale jejich dopad na konkurenceschopnost byl spíše omezený, a to natolik, že většina podpořených malých a středních podniků neměla z podpory EU žádný skutečný prospěch. Auditoři vybízí Evropskou komisi a členské státy, aby lépe využívaly financování EU k účinné pomoci malým a středním podnikům.

Malé a střední podniky jsou hlavním pilířem hospodářství EU, zaměstnávají téměř dvě třetiny (63 %) pracovní síly EU a vytvářejí polovinu (52 %) přidané hodnoty EU. Někdy se však potýkají s potížemi, když se snaží soutěžit s velkými společnostmi. EU zavedla opatření na podporu malých a středních podniků, zejména prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj. V období 2014–2020 programy financované z EFRR alokovaly více než 40 miliard EUR na zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků a další prostředky EU byly uvolněny v reakci na pandemii onemocnění COVID-19. Auditoři EU nicméně dospěli k závěru, že tato opatření konkurenceschopnost malých a středních podniků výrazně nezvýšila.

„Malé a střední podniky jako páteř ekonomiky EU potřebují podporu při zahajování a rozšiřování svých činností a tuto podporu si zaslouhují,“ uvedl Pietro Russo, člen EÚD odpovědný za tento audit. *„Nicméně v uplynulých letech neměla podpora EFRR na celkovou konkurenceschopnost malých a středních podniků žádný znatelný dopad, což přínos opatření EU v této oblasti zpochybňuje.“*

V EU působí více než 20 milionů malých a středních podniků. Počítalo se s tím, že EFRR do konce roku 2019 přímo podpoří 800 000 z nich. Nařízení o EFRR ale nevyžadovalo, aby členské státy určily strategie, jak konkurenceschopnost svých malých a středních podniků co nejlépe podpořit, což ztížilo zaměření financování EU na podniky a oblasti s nejvyšším růstovým potenciálem. Programy EFRR poskytly každému příjemci z řady malých a středních podniků v průměru přibližně 42 000 EUR. Tento údaj však zastírá skutečnost, že mezi členskými státy existovaly značné rozdíly. Skutečná výše finančních prostředků se pohybovala od přibližně 392 000 EUR na každý projekt v Rakousku po méně než 1 000 EUR v Irsku. Auditoři EU varují, že financování velkého počtu

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

malých a středních podniků může být problematické, protože projekty malého rozsahu čelí riziku, že se jim nepodaří dosáhnout kritického objemu potřebného ke skutečnému zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků.

V praxi byly prostředky z EFRR vyčleněny na podporu prostřednictvím samostatných projektů zaměřených na jednotlivé malé a střední podniky. Z auditu ale vyplývá, že efekt přelévání generovaný těmito projekty byl pouze omezený. V některých případech financování z EFRR dokonce negativně ovlivnilo hospodářské vyhlídky malých a středních podniků, které nejsou příjemci podpory a soutěží na stejných trzích. Auditóři podotýkají, že projekty se obvykle zabývají jedním konkrétním faktorem konkurenceschopnosti, aniž by přijaly opatření zajišťující účinnost projektu nebo se zabývaly širšími potřebami podniků, například potřebou nalézt kvalifikované pracovníky, zvládat regulační překážky a řídit administrativní zátěž. Auditóři zjistili, že malé a střední podniky tak v některých případech obdržely značné zdroje, aniž by se jejich celková konkurenceschopnost zlepšila.

Podle auditorů limitovaly účinnost podpory EU i další faktory. Pařila k nim výběrová řízení, která byla obecně málo ambiciózní a nebyla koncipována tak, aby udělovala finanční prostředky nejkonkurenceschopnějším návrhům projektů. Většina návrhů, které dosáhly minimálního počtu bodů stanoveného jako hranice způsobilosti, obdržela financování, aniž by se uplatňovala nějaká srovnávací základna nebo docházelo k soutěži mezi žádostmi. Faktory, jako je udržitelný růst konkurenceschopnosti nebo expanze trhu, byly ignorovány a inovace nebo výzkum a vývoj měly na rozhodnutí jen malý dopad. Ve výsledku tak prostředky EU nebyly směřovány k nejslibnějším malým a středním podnikům.

Auditóři také zpochybňují přidanou hodnotu těchto prostředků. Podotýkají, že většina přijímajících malých a středních podniků by podobné investice stejně uskutečnila, s veřejným financováním nebo i bez něj, což potvrzuje riziko mrtvé váhy u tohoto typu podpory EU; jde o problém, na něj EÚD již v minulosti často upozorňoval.

Obecné informace

V EU se za malé a střední podniky považují podniky s méně než 250 zaměstnanci, jejichž roční obrat buď nepřesahuje 50 milionů EUR, nebo u nichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR. Evropské strukturální a investiční fondy (ESI fondy), zejména Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), jsou jedny z největších programů EU poskytujících finanční podporu malým a středním podnikům. V období 2014–2020 bylo z programů financovaných z EFRR přiděleno na opatření týkající se malých a středních podniků 54,4 miliardy EUR, a to prostřednictvím specifických priorit nazývaných tematické cíle. Většina tematických cílů EFRR může přímo či nepřímo přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků. Tematický cíl č. 3 „Zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků“ je druhým největším tematickým cílem, pokud jde o objem prostředků přidělených z EFRR: 40,3 miliardy EUR z celkové částky 201,5 miliardy EUR prostředků na financování z EFRR přidělených v rámci rozpočtu EU k červnu 2021. Celkem tři čtvrtiny objemu prostředků na financování z EFRR pro malé a střední podniky (75 %) mají podobu přímé podpory.

Zvláštní zpráva č. 08/2022 „Podpora konkurenceschopnosti malých a středních podniků z EFRR – nedostatky v koncepci snižují účinnost financování“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu).

V květnu letošního roku EÚD rovněž zveřejnil zvláštní zprávu o [programech EU zaměřených na pomoc malým a středním podnikům získat přístup na mezinárodní trhy](#).

EÚD předkládá své zvláštní zprávy Evropskému parlamentu a Radě EU a také dalším zainteresovaným stranám, jako jsou národní parlamenty, subjekty z příslušného odvětví a

zástupci občanské společnosti. Valná většina doporučení předložených v našich zprávách se realizuje.

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - M: (+352) 691 553 547